

Länsirata Oy:n rakentamisvaiheen rahoittamista koskevan aiesopimusasiakirjan hyväksyminen

Kaupunginhallitus 29.01.2024 § 29

Valmistelija

Hallintojohtaja Riku Rönholm, riku.ronholm@salo.fi, 02 778 2020

Länsirata Oy:n (ent. Turun tunnin juna Oy) tarkoituksena on hakea Euroopan Unionin Verkkojen Eurooppa (Connecting Europe Facility, CEF) –rahoitusta tammikuussa 2024 päättyvässä haussa Salo – Hajala sekä Espoo – Hista yhteysvälisen rakentamissuunnitteluun sekä rakentamiseen ja yhtiön toimialaan kuuluvien muiden ratayhteyksien rakentamissuunnitteluun.

CEF-rahoitus tarjoaa rahoitustukea mm. liikenneverkkojen kehittämiseen. Hakuaika 2023 CEF Liikenne -hakuun avautui 26.9.2023 ja haku sulkeutuu 30.1.2024. Haussa rahoitetaan projekteja, jotka tähtäävät Euroopan liikenneinfrastruktuurin rakentamiseen ja modernisointiin sekä auttavat edistämään Euroopan liikenneverkon vihreää siirtymää.

Valtioneuvoston Talouspoliittinen ministerivaliokunta puolsi 19.12.2023 kokouksessaan sitä, että Turun Tunnin Juna Oy hakee CEF-tukea tammikuussa 2024 päättyvässä haussa Salo–Hajala- sekä Espoo–Hista -yhteysvälien rakentamissuunnitteluun sekä rakentamiseen ja yhtiön toimialaan kuuluvien muiden ratayhteyksien rakentamissuunnitteluun. CEF-tukihakemuksen jättäminen edellyttää myös raha-asiainvaliokunnan hyväksyntää.

Hankeyhtiön yhtiökokous päätti 20.12.2023, että yhtiö hakee CEF-tukea Talouspoliittisen ministerivaliokunnan kirjauksen mukaisesti, eli Salo-Hajala ja Espoo-Hista yhteysvälin rakentamissuunnitteluun sekä rakentamiseen ja yhtiön toimialaan kuuluvien muiden ratayhteyksien rakentamissuunnitteluun. Yhtiö on valmistellut CEF-hakemuksen ministerivaliokunnan ja yhtiökokousten linjausten mukaisesti siten, että hakemusasiakirjat ovat siirtyneet 2.1.2024 Traficomien kautta ministeriöiden viimeisteltäväksi ja jätettäväksi edelleen EU komissiolle.

Talouspoliittinen ministerivaliokunta päätti valtion rahoitusosuudeksi 51 % ja muiden osakkaiden 49 %. Samalla jatketaan hankkeeseen liittyvien riskien selvittämistä ja hallintaa sekä taloudellisesti kestävien ratkaisujen hakemista. Rakentamisvaiheesta ei ole tehty päätöstä ja rakentamisvaiheeseen siirtymisestä päätetään erikseen. Lisäksi ministerivaliokunta puolsi Turun Tunnin Juna Oy:n nimen muuttamista Länsirata Oy:ksi, jonka myös hankeyhtiön yhtiökokous 20.12.2023 asiana hyväksyi.

Turun Tunnin Juna Oy:n perustamisasiakirjan mukaan omistusosuudet yhtiöstä ovat tällä hetkellä seuraavat; Suomen valtio 51 %, Turun kaupunki 13,25 %, Espoon kaupunki 13,25 %, Helsingin kaupunki 7,50 %, Salon kaupunki 4,84 %, Lohjan kaupunki 4,84 %, Vihdin kunta 4,84 ja Kirkkonummen kunta 0,48 %.

Osakkaat ovat sitoutuneet osakassopimuksessa rahoittamaan yhtiötä ratasuunnitteluvaiheen ajan omistusosuuksiensa suhteessa noin 77,35 miljoonalla eurolla mikä rahoitus on toteutettu pääomittamalla yhtiötä vuosittain sille muodostuvia suunnittelukustannuksia vastaavasti. Yhtiö on saanut ratasuunnitteluun 50 % Euroopan Unionin CEF-rahoitusta. Suunnittelu on edennyt sille asetetussa aikataulussa ja kustannusarvion mukaisesti.

Yhtiön voimassa olevassa osakassopimuksessa on kirjattu mahdollisen rakentamisvaiheen jatkorahoituksen osalta, että osakkaiden neuvotteluiden tuloksena yhtiö voi kerätä tarvittavan rahoituksen osakkailta ja/tai kolmansilta osapuolilta erikseen päätettävällä tavalla. Selvyyden vuoksi on lisäksi todettu, että osakassopimuksen mukaiset aiemmat rahoitussitoumukset tai niiden keskinäiset suhteelliset osuudet eivät luo olettaa mahdolliseen myöhempään rakentamisvaiheen rahoitukseen, rahoitussitoumuksiin, niiden suhteellisiin osuuksiin tai muihin rahoituksen ehtoihin.

Yhtiön rahoitussitoumuksen suhteellinen jakautuma määräytyy siten neuvotteluissa sovittavalla tavalla, eikä se ole johdettavissa suoraan yhtiön nykyisistä omistusosuuksista. Myöskään rahoituksen muotoa ei ole aiemmilla päätöksillä sidottu oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen, vaan osakkailla on vapaus sopia rahoituksen järjestelystä osakkaiden ja yhtiön kannalta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Selvyyden vuoksi on syytä todeta, että tässäkin vaiheessa neuvoteltavat ja mahdollisesti toteutettavat rahoitusjärjestelyt eivät vielä sido osakkaita investointihankkeen seuraavien toteutusvaiheiden rahoituksen osalta.

LVM on neuvotteluissa edellyttänyt, että CEF-hakemuksen liitteeksi tarvitaan hankeyhtiön osakkailta alustava rahoitussitoumus siitä, että osakkaat ovat mukana hankkeen kansallisen rahoituksen toteuttamisessa. Alustavan rahoitussitoumuksen tarkoituksena on mahdollistaa CEF-tukihakemuksen jättäminen tammikuun 2024 aikana.

Yhtiön osakkaiden välisten neuvotteluiden pohjalta LVM on toimittanut osakkaiden hyväksyttäväksi asiakirjan ”Tahtotila Länsirata Oy:n rakentamisvaiheen rahoittamisesta” (liitteenä), jossa osakkaat ilmaisevat alustavan tahtotilansa rahoittaa (pääomittaa) yhtiötä. Päätettävänä olevassa LVM:n 17.1.2023 hankeyhtiön osakkaille lähettämässä tahtotilanilmaisussa on poistettu osakkaiden väliset rahoitusosuudet, jotka olivat mukana LVM:n osakkaille aiemmin lähettämässä dokumentissa. Tahtotilan ilmaisu ei velvoita osakkaita osallistumaan rahoitukseen ja rahoittaminen on ehdollinen kunkin osakkaan toimivaltaisten päätöksentekovelvoitteen myöhemmille päätöksille. Hankeyhtiön osakkaiden tarkoituksena on jatkaa keväällä 2024 tarkempia keskusteluita mainittujen hankkeiden rahoittamiseen sitoutumisesta ja kunkin osakkaan osuudesta rahoittamiseen.

Liite: Tahtotila Länsirata Oy:n rakentamisvaiheen rahoittamisesta

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää
- hyväksyä kokousasian liitteenä olevan tahtotila-asiakirjan (Tahtotila Länsirata Oy:n rakentamisvaiheen rahoittamisesta) ja todeta, että tämä päätös ei velvoita Salon kaupunkia osallistumaan rahoitukseen ja että rahoittaminen on ehdollinen Salon kaupungin toimivaltaisten päätöksentekovelvoitteen myöhemmille päätöksille.
- ilmoittaa asian kaupunginvaltuustolle tiedoksi.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Päätös

Merkittiin, että Osmo Friberg poistui kokouksesta esteellisenä, osallisuusjäävi, asian käsittelyn ajaksi klo 17.11.

Merkittiin, että Heimo Koskinen saapui kokoukseen Osmo Fribergin varajäseneksi klo 17.11.

Esittelijä muutti päätösehdotustaan siltä osin, että sitoumuksen kolmannen kappaleen sana pääomittaa poistetaan ja muutetaan sanaksi rahoittaa.

Lisäksi kaupunginhallitus valtuuttaa kaupunginjohtajan allekirjoittamaan sitoumuksen.

Antti Olkinuora ehdotti Mikko Lundénin kannattamana, että kaupunginhallitus ei hyväksy Tahtotila-asiakirjaa.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu muutosehdotus, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja ehdotti, että toimitetaan nimenhuutoäänestys. Ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat jäsen Olkinuoran ehdotusta äänestävät EI. Puheenjohtajan ehdotus äänestystavasta hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä
Esittelijän ehdotus sai 10 JAA ääntä (Nummentalo, Riski, Aaltonen, Palohonka, Alaranta, Huittinen, Härri, Anttila, Yli-Jama, Paassilta)
Jäsenen Olkinuoran ehdotus sai 3 EI ääntä (Koskinen, Lundén, Olkinuora)
Tyhjä 0 (-)
Poissa 0 (-)

Puheenjohtaja totesi, että päätökseksi tuli äänin 10 - 3 esittelijän päätösehdotus muutetun päätösehdotuksen mukaisesti.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.

Merkittiin, että Koskinen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 17.20.

Merkittiin, että Friberg saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn jälkeen klo 17.20.

Tiedoksianto
Lakipalvelut
Talousoalvelut
Toimistopalvelut

Kaupunginvaltuusto 05.02.2024 § 9
260/00.01.05.02/2024

Esittelijä	Kaupunginhallitus
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedoksi.
Päätös	Kaupunginvaltuusto hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	-